

Helsingin Osuuskauppa Elannon hallinto- ja ohjausjärjestelmä

(Corporate Governance Statement)

Vuosi 2015

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
1. ALUEOSUUSKAUPPA JA S-RYHMÄ	4
2. HELSINGIN OSUUSKAUPPA ELANTO	4
2.1. TEHTÄVÄT.....	4
2.2. OSUUSKAUPAN RAKENNE	4
2.3. JOHTAMISPROSESSI.....	5
2.4. SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET	6
3. KESKEISET HALLINTOELIMET	6
3.1. EDUSTAJISTO	7
3.2. HALLINTONEUVOSTO	7
3.2.1. <i>Kokoonpano ja toimikausi</i>	8
3.2.2. <i>Päätöksenteko</i>	8
3.2.3. <i>Hallintoneuvoston tehtävät</i>	9
3.2.4. <i>Hallintoneuvoston puheenjohtajisto ja hallintoneuvoston puheenjohtaja</i>	9
3.2.5. <i>Vuosi 2014</i>	10
3.2.6. <i>Vuosi 2015</i>	10
3.3. HALLITUS	10
3.3.1. <i>Kokoonpano ja toimikausi</i>	10
3.3.2. <i>Tehtävät</i>	11
3.3.3. <i>Kokouskäytäntö, päätöksenteko ja itsearviointi</i>	11
3.3.4. <i>Vuosi 2014</i>	12
3.3.5. <i>Vuosi 2015</i>	12
3.4. TOIMITUSJOHTAJA	13
3.5. HALLITUKSEN JA HALLINTONEUVOSTON JÄSENTEN RIIPPUMATTOMUUS	13
3.6. JOHTORYHMÄ	13
3.7. TYTÄRYHTIÖT	14
4. TULOS- JA KANNUSTEPALKKIOJÄRJESTELMÄ	14
5. TILINTARKASTUS	15
5.1. VALINTA.....	15
5.2. VUOSI 2014	15
5.3. VUOSI 2015	15
6. SISÄINEN VALVONTA, SISÄINEN TARKASTUS, YRITYSTURVALLISUUS JA RISKIENHALLINTA	16
7. TALOUDELLINEN RAPORTOINTI	16
8. MUU TIEDOTTAMINEN	16
9. CORPORATE GOVERNANCE STATEMENTIN PÄIVITYS	17

Johdanto

Alueosuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmää kuvaavassa selvityksessä (Corporate Governance Statement) kerrotaan, millä tavoin hyvää hallintotapaa ja omistajaohjausta noudatetaan S-ryhmän alueosuuskaupoissa. Alueosuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmä perustuu osuuskuntalakiin ja muuhun toimintaa säätelevään lainsäädäntöön, osuuskaupan sääntöihin ja hallintoelinten hyväksymiin ohjesääntöihin ja työjärjestyksiin sekä yleisiin corporate governance -suosituksiin.

Hallinto- ja ohjausjärjestelmässä määritellään muun muassa osuuskaupan keskeisten hallintoelinten tehtävät ja vastuualueet, tytäryhtiöiden rooli ja hallinto, tulospalkkausjärjestelmän perusteet sekä sisäinen valvonta ja taloudellinen raportointi.

Selostuksen tavoitteena on lisätä osuuskaupan toiminnan läpinäkyvyyttä ja parantaa tiedonkulkua asiakasomistajille ja muille osuuskaupan sidosryhmille sekä siten lisätä kiinnostusta osuuskaupan toimintaa kohtaan.

Keskuskauppakamari, HEX Oyj ja Elinkeinoelämän Keskusliitto julkistivat vuonna 2003 listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä koskevan suosituksen. Keskuskauppakamarin tammikuussa 2006 julkaiseman kannantoton mukaan omistuspohjaltaan laajojen, toiminnan laajuudelta huomattavien tai alueellisesti taikka valtakunnallisesti merkittävien yhteisöjen tulisi noudattaa suositusta siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioon ottaen mahdollista "noudata tai selitä" -periaatteen mukaisesti eli siten, että poikkeaminen ja poikkeamisen syy on ilmoitettava. Kannanoton mukaan tällaisia yhteisöjä ovat esimerkiksi laajasti omistetut osuuskunnat.

Arvopaperimarkkinayhdistys ry, joka on Elinkeinoelämän keskusliitto ry:n, NASDAC OMX Helsinki Oy:n (Helsingin pörssi) ja Keskuskauppakamarin perustama yhteistyöelin, julkisti 20.10.2008 Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin, joka tuli voimaan 1.1.2009 ja korvasi v. 2003 annetun suosituksen. Päivitetty Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi tuli voimaan 1.10.2010.

Suositus on laadittu listattuja osakeyhtiöitä ajatellen eikä soveltu sellaisenaan kaikilta osin osuuskauppoihin sovellettavaksi, koska osuuskunnat ovat erilaisia osakeyhtiöihin verrattuna. Osuuskuntien erityispiirteet ilmenevät erityisesti toiminnan tarkoituksessa ja päämäärissä, omistuksen luonteessa, tuloksenjakotavoissa sekä päätöksenteossa.

Alueosuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmää kuvaava selvitys noudattaa rakenteellisesti ja sisällöltään listayhtiöiden hallinnointikoodia. Siinä otetaan kuitenkin huomioon osuustoiminnallisen yritysmuodon erityispiirteet ja todetaan poikkeamat yllä mainitusta suosituksesta sekä niiden perustelut.

1. Alueosuuskauppa ja S-ryhmä

Helsingin Osuuskauppa Elanto on S-ryhmään kuuluva alueosuuskauppa, joka toimii yhdeksän kunnan alueella pääkaupunkiseudulla ja keskisellä Uudella- maalla. Osuuskaupan omistavat sen noin 590 000 jäsentä, joita osuuskaupan sääntöjen mukaan kutsutaan asiakasomistajiksi.

Helsingin Osuuskauppa Elanto on muodostettu 31.12.2003 kahden 1900-luvun alussa perustetun osuuskunnan, Helsingin Osuuskauppa HOK:n ja Osuusliike Elannon kombinaatiosulautumisella.

S-ryhmä on osuuskauppojen ja niiden omistaman Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan ja tämän tytäryhtiöiden (SOK-yhtymä) muodostama yhteistoi- mintaverkosto. S-ryhmän toiminta-ajatuksena on tuottaa palveluja ja etuja asiakasomistajille. S-ryhmään kuuluu 20 alueosuuskauppaa ja 8 paikallisuuskauppaa. Osuuskauppojen omistama Suomen Osuuskauppojen Kes- kuskunta toimii osuuskauppojen keskusliikkeenä ja tuottaa niille hankinta-, asiantuntija- ja tukipalveluita. SOK vastaa myös S-ryhmän strategisesta ohja- uksesta ja liiketoimintaketjujen kehittämisestä.

S-ryhmän palvelut asiakasomistajille tuotetaan ensisijaisesti alueellisten osuuskauppojen toimesta ja palveluita täydennetään myös SOK:n tytäryhtiöi- den harjoittamalla liiketoiminnalla sekä partnereiden tuottamilla palveluilla.

2. Helsingin Osuuskauppa Elanto

2.1. Tehtävät

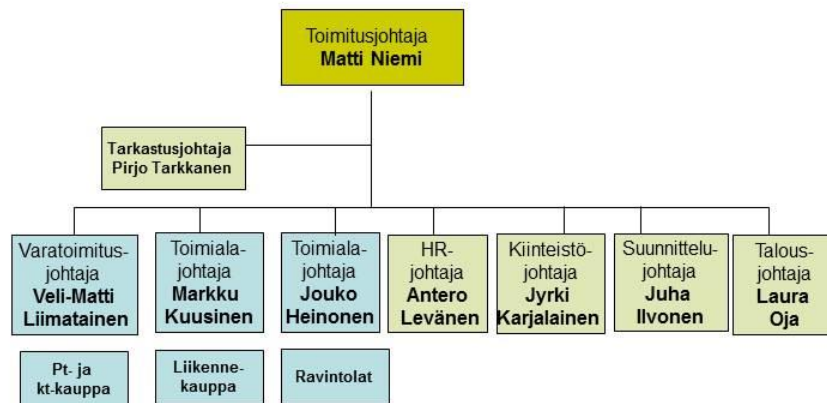
Osuuskaupan sääntöjen mukaan sen tehtävänä on liiketoimintaa harjoittamal- la tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen. Osuuskaupan liiketoiminta-alueet ovat päivittäis- ja käyttötavarakauppa, liikennemyymälä- ja polttonestekauppa sekä ravintolakauppa. Osuuskauppa hoitaa lisäksi S-Pankki Oy:n asiamiestehtäviä tekemänsä asiamiessopimuksen mukaisesti.

2.2. Osuuskaupan rakenne

Osuuskauppa-konserniin kuuluvat emo-osuuskunta Helsingin Osuuskauppa Elanto, sen liiketoimintatytäryhtiö HOK-Elanto Liiketoiminta Oy, johon konser- nin kaupallinen liiketoiminta on suurimmaksi osaksi keskitetty, ravintolatoimin- taa harjoittava liiketoimintatytäryhtiö Oy Center-Inn Ab, hallintopalveluja tar- joava tytäryhtiö HOK-Elanto Palvelu Oy sekä kiinteistöyhtiöitä.

Toimintaorganisaatio:

HOK-ELANTO, JOHTO-ORGANISAATIO 2015

2.3. Johtamisprosessi

Johtamisprosessi koostuu Helsingin Osuuskauppa Elannon yritysrakenteesta, strategioista, käytettävistä johtamisperiaatteista sekä johtamista tukevista raportointi- ja tietojärjestelmistä. Johtaminen perustuu osuuskaupan yhtenäiseen johtamisjärjestelmään, joka on osa S-ryhmän yhteistä johtamisjärjestelmää.

Helsingin Osuuskauppa Elanto hyödyntää liiketoiminnassaan S-ryhmän ketjuohjaus- ja hankintaorganisaatioita. Liiketoiminta-alue- ja palvelutoimintokohdattaiset ketjuohjausorganisaatiot johtavat ja koordinoivat S-ryhmän ketjutoimintaa SOK:n hallituksen valvonnassa.

HOK-Elannon hallintoneuvoston puheenjohtaja on SOK:n hallintoneuvoston jäsen.

Toimitusjohtaja Matti Niemi on SOK:n hallituksen varapuheenjohtaja. Lisäksi hän on S-Pankki Oy:n, S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:n, S-Voima Oy:n ja Spar Oy:n hallituksen jäsen. Johtoryhmän muista jäsenistä varatoimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen on SOK Fashion Retail Oy:n hallituksen jäsen, toimialajohtaja Jouko Heinonen on Meira Nova Oy:n hallituksen jäsen, talousjohtaja Laura Oja on Rekla Oy:n hallituksen jäsen ja henkilöstöjohtaja Antero Levänen on S-ryhmän Työnantajat Sokta ry:n jäsen.

2.4. Sovellettavat säännökset

Helsingin Osuuskauppa Elanto on suomalainen osuuskunta, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan osuuskuntalakia, osuuskaupan sääntöjä, hallintoelinten hyväksymiä ohjesääntöjä ja työjärjestyksiä sekä toimialojen toimintaa koskevia muita säännöksiä ja SOK:n sääntöjä. Tytäryhtiöiden toimintaa säätelevät osakeyhtiölaki sekä eri säädöksiin ja ohjeisiin perustuvat yhtymän toimintaa ohjaavat konserniperiaatteet.

3. Keskeiset hallintoelimet

Osuuskaupan keskeiset hallintoelimet on kuvattu alla olevissa laatikoissa:

<p style="text-align: center;">Asiakasomistajat 590 000</p>
<p style="text-align: center;">Edustajisto 60 jäsentä Toimikausi kevät 2012-kevät 2016</p>
<p style="text-align: center;">Hallintoneuvosto 18 jäsentä, joista 2 henkilöstöedustajia. Vuosittain erovuorossa n. 1/3</p>
<p style="text-align: center;">Hallitus 7 jäsentä, toimikausi kalenterivuosi</p> <p style="text-align: center;">Toimitusjohtaja hallituksen puheenjohtaja</p>
<p style="text-align: center;">Tilintarkastajat 2</p>

3.1. Edustajisto

Edustajisto käyttää alueosuuskaupassa omistajille kuuluvaa päätösvaltaa niissä asioissa, jotka sille osuuskuntalain ja osuuskunnan sääntöjen mukaan on määrätty. Edustajisto ei ole osuuskunnissa pakollinen toimielin, vaan se korvaa suurissa osuuskaupoissa osuuskunnan kokouksen.

Edustajisto valitaan vaalilla osuuskaupan jäsenistä joka neljäs vuosi. Vaalia varten jäsenet asettavat ehdokkaat edustajiston vaalijärjestyksen mukaisella menettelyllä. Varsinaisen toimielinroolinsa lisäksi edustajistolla on merkittävä asema laajan kontaktipinnan muodostajana asiakasomistajien ja osuuskaupan johdon välillä.

Edustajisto kokoontuu sääntöjen mukaisesti kaksi kertaa vuodessa. Keväällä sen tärkeimmät tehtävät ovat tilinpäätösasioiden ja ylijäämän käsittely, vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä nimeämisvaliokunnan valinta valmistelemaan mm. syyskokouksessa toimitettavia vaaleja.

Syyskokouksessa edustajiston tärkeimmät tehtävät ovat hallintoneuvoston jäsenten valinta erovuoroisten tilalle ja tilintarkastajien valinta, sekä edustajiston, hallintoneuvoston ja tilintarkastajien palkkioiden määrääminen.

Tarvittaessa edustajisto voi pitää ylimääräisiä kokouksia.

Yksittäisistä edustajiston päätäntävaltaan kuuluvista asioista tärkeimpiä ovat sääntöjen muuttaminen ja mahdolliset osuuskaupan toiminnan lopettamiseen tai sulautumiseen liittyvät päätökset.

Edustajiston kokoonpano löytyy HOK-Elannon internetsivuilta.

Edustajiston jäsenen kokouspalkkio vuonna 2015 on 650 € kultakin kokoukselta (650 € v. 2013-2014). Lisäksi edustajiston jäsenet ovat oikeutettuja matkakustannusten korvaukseen.

3.2. Hallintoneuvosto

Osuuskuntalaki ei edellytä hallintoneuvoston asettamista, mutta osuuskaupan säännöissä on määriteltävä hallintoneuvoston olevan osa hallintomallia. Mittavan omistajamäärän osallistuminen päätöksentekoon edellyttää laajaa luottamushenkilö- ja omistajaedustusta hallinnossa ja siten hallintoneuvostolla on tärkeä asema osuuskunnan toiminnassa.

Hallintoneuvosto edustaa omistajia ja toimii sille kuuluvan valvontatehtävän lisäksi päätöksentekoforumina keskeisimpien strategisten kysymysten osalta. Hallintoneuvostolla on myös säännöissä todettuja liiketoimintaan liittyviä tehtäviä ja päätäntävaltaa. Varsinaiset operatiiviseen johtamiseen kuuluvat asiat kuuluvat osuuskunnan hallitukselle ja toimivalle johdolle.

Hallintoneuvoston tehtävät ovat osuuskaupassa huomattavasti laajemmat kuin listatuissa osakeyhtiöissä. Osuuskaupassa hallintoneuvoston rooli on merkittävämpi, jotta riittävä omistajaohjaus voidaan varmistaa osuuskuntamuotoisessa yritystoiminnassa. Osuustoiminnan tavoitteena on hoitaa tehokkaasti yhteisiä asioita. Toiminnassa pyritään aidosti varmistamaan omistajien kattava osallistuminen päätöksentekoon.

3.2.1. Kokoonpano ja toimikausi

Hallintoneuvostoon kuuluu 18 jäsentä, joista 16 valitsee edustajisto. Muut kaksi ovat osuuskaupan tai sen tytäryhtiön palveluksessa olevia henkilöstön edustajia, jotka on valittu henkilöstön edustuksesta yritysten hallinnossa annetun lain 4 §:ään perustuvan sopimuksen mukaisesti. Henkilöstön edustajille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet saman sopimuksen perusteella. Hallituksen jäsen ei saa kuulua hallintoneuvostoon.

Hallintoneuvostoon valitaan ensisijaisesti sellaisia osuuskaupan jäseniä, joilla on riittävä hallinnollisten ja liiketaloudellisten asioiden tuntemus, ottamalla lisäksi huomioon, että hallintoneuvostossa tulevat osuuskaupan toimialue ja jäsenistö mahdollisimman tasapuolisesti edustetuiksi. Hallintoneuvoston jäsenet valitaan osuuskaupan jäsenistä kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan. Henkilöä ei voida valita hallintoneuvoston jäseneksi, jos hän on täyttänyt ennen toimikauden alkua 65 vuotta.

3.2.2. Päätöksenteko

Hallintoneuvosto valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan ja 1. ja 2. varapuheenjohtajan.

Hallintoneuvosto kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin asiat vaativat tai hallitus sitä esittää. Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja heidät mukaan lukien yhteensä yli puolet sen koko jäsenmäärästä. Päätökseksi tulee sekä asiassa että vaalissa se mielipide, jota enemmistö on kannattanut tai johon puheenjohtaja äänten mennessä tasan on yhtynyt, paitsi puheenjohtajan vaalissa, jossa ratkaisee arpa.

Hallituksen jäsenillä ja tilintarkastajilla on hallintoneuvoston kokouksissa oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa.

Hallintoneuvosto on hyväksynyt itselleen työjärjestyksen ja on päättänyt hallituksen valinnan ja jäsenten vaihtumisen periaatteista.

3.2.3. Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvoston tärkeimmät tehtävät jakaantuvat kolmeen aihealueeseen:

- liiketoiminnan valvonta
- osuuskaupan toiminnan huomattavasta supistamisesta tai laajentamisesta päättäminen sekä strategian ja vuosittaisten taloudellisten kokonaistavoitteiden vahvistaminen sekä
- hallituksen ja toimitusjohtajan valinta.

Hallintoneuvoston tehtävissä korostuvat valvontaan liittyvät kysymykset. Hallintoneuvosto saa toimitusjohtajalta ja hallitukselta säännöllisin väliajoin, käytännössä hallintoneuvoston kokouksissa, riittävät ja havainnolliset tiedot osuuskaupan tilasta ja kehityksen suunnasta.

Hallintoneuvoston toinen merkittävä tehtävä on alueosuuskaupan keskeisten strategioiden vahvistaminen. Tähän ryhmään kuuluvia asiakokonaisuuksia ovat mm. liiketoiminnan huomattava supistaminen tai laajentaminen sekä keskeiset toimintaperiaatteet. Asioita käsitellessään hallintoneuvosto ottaa huomioon SOK:n hallintoneuvostossa päätetyt S-ryhmän strategiset tahtotilat.

Kolmantena avaintehtävänä hallintoneuvostolla on toimitusjohtajan ja hallituksen muiden jäsenten valinta.

3.2.4. Hallintoneuvoston puheenjohtajisto ja hallintoneuvoston puheenjohtaja

Hallintoneuvoston työjärjestyksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajisto (puheenjohtaja ja 1. ja 2. varapuheenjohtaja) valmistelee hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan valintaa ja hallituksen jäsenten palkkioita sekä päättää johdon pitkän tähtäyksen kannustepalkkioista.

Hallintoneuvoston kokouksen johtamisen lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajan keskeisiä tehtäviä ovat mm. valmistella yhdessä hallituksen kanssa hallintoneuvostolle esitettävät asiat sekä päättää yhdessä hallintoneuvoston varapuheenjohtajien ja hallituksen varapuheenjohtajan kanssa toimitusjohtajan palkka- ja muista eduista hallintoneuvoston tarvittaessa antamien ohjeiden mukaisesti.

3.2.5. Vuosi 2014

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2014 seitsemän kertaa. Vuoden 2014 hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkioita yhteensä 180.710 euroa. Erittely vuoden 2014 hallintoneuvoston jäsenille maksetuista palkkioista on liitteenä.

3.2.6. Vuosi 2015

Hallintoneuvoston kokoonpano vuonna 2015 löytyy HOK-Elannon internet-sivuilta.

Hallintoneuvoston jäsenen kokouspalkkio vuonna 2015 on 650 € (650 € v. 2013-2014) kultakin kokoukselta tai tehtävään kuuluvalta toimitukselta päivässä. Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio on 2.580 € (2.580 €) kuukaudessa ja varapuheenjohtajien kuukausipalkkio on 1.500 € (1.500 €) kuukaudessa. Lisäksi hallintoneuvoston jäsenet ovat oikeutettuja päivärahaan ja matkakustannusten korvaukseen osuuskaupan matkustussäännön ja edustajiston päättämien periaatteiden mukaisesti.

Hallintoneuvoston jäsenet on rinnastettu ostoetukäytännössä HOK-Elannon henkilökuntaan, ja jäsenellä ja hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisoilla ja lapsilla on oikeus hyödyntää henkilökunnan ostoetu ja S-Pankin korkoetu.

3.3. Hallitus

3.3.1. Kokoonpano ja toimikausi

Hallituksen muodostavat toimitusjohtaja ja 4-6 hallintoneuvoston kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä. Viimeksi mainittujen tulee toimikauden alkaessa olla osuuskaupan jäseniä ja alle 65-vuotiaita. Hallitukseen valittavalla tulee olla liiketaloudellisten ja hallinnollisten asioiden hyvä tuntemus. Hallituksen jäseneltä on saatava päivitys ja allekirjoitettu suostumus tehtävään.

Hallituksen puheenjohtajana on toimitusjohtaja osuuskunnan sääntöjen nojalla (ks. tarkemmin kohta 3.4). Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan varapuheenjohtajan. Varapuheenjohtaja ei saa olla osuuskaupan palveluksessa. Hallituksen jäsenten enemmistö koostuu asiakasomistajien edustajista eli hallintohenkilöistä.

Osuuskaupassa hallintoneuvosto laajan omistajakentän edustajana valitsee hallituksen jäsenet. Valinnan valmistelutyön tekee hallintoneuvoston puheenjohtajisto. Koska hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet, jäsenehdokkaita ei ole tarpeen ilmoittaa jäsenille. Hallintoneuvoston valintamenettely varmistaa omistajien vaikuttamismahdollisuudet hallituksen kokoonpanoon ja sitä kautta koko konsernin toimintaan.

Listatuissa osakeyhtiöissä hallituksen valinnan tekee listayhtiöiden hallintokoodin suosituksen mukaan yhtiökokous silloinkin, kun yhtiöllä on hallintoneuvosto, ja koodi edellyttää hallituksen jäsen ehdokkaiden ilmoittamista osakkeenomistajille.

3.3.2. Tehtävät

Hallituksen tehtävänä on edistää osuuskaupan etua huolellisesti ja hoitaa sen asioita osuuskuntalain, osuuskaupan sääntöjen, hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön (hallituksen työjärjestys) sekä edustajiston ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden ja päätösten mukaisesti.

Hallitus vastaa osuuskaupan liiketoiminnan menestyksellisyydestä. Hallituksen tärkeimmät tehtävät ovat:

- päättää osuuskaupan keskeiset strategiat ja tavoitteet,
- päättää vuosittain osuuskaupan taloudelliset kokonaistavoitteet ja tarvittavat toimintasuunnitelmat
- päättää investoinnit
- johtaa ja valvoo operatiivista liiketoimintaa

Osuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmässä Suomen listayhtiöiden hallintokoodissa mainittujen valiokuntien tai niitä vastaavien elinten perustamisesta päättää hallintoneuvosto, kun osakeyhtiöissä päätöksen tekee hallintokoodin mukaan hallitus.

Hallintoneuvoston puheenjohtajisto on nähty hallituksen yhteyteen perustettava sisäistä nimitysvaliokuntaa tai palkitsemisvaliokuntaa tarkoituksenmukaisemmaksi osuustoiminnallisessa yrityksessä valmistelemaan hallituksen valintaa ja palkkioita sekä päättämään johdon pitkän tähtäyksen kannustepalkkioista johtuen hallitus-hallintoneuvosto -hallintomallista.

3.3.3. Kokouskäytäntö, päätöksenteko ja itsearviointi

Hallitus kokoontuu tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään kuusi kertaa vuodessa puheenjohtajan kutsusta. Pääsääntöisesti hallitus kokoontuu kuukausittain. Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja heidät mukaan lukien yhteensä yli puolet sen jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen kokoukset valmistelee toimitusjohtaja.

Hallituksen kokouksesta laaditaan päätöspöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtajan lisäksi vähintään yksi hallituksen valitsema jäsen allekirjoittaa.

Hallitus arvioi säännöllisesti toimintaansa ja työskentelytapojansa tekemällä itsearviointin kerran vuodessa.

3.3.4. Vuosi 2014

Hallintoneuvosto valitsi 18.12.2013 hallitukseen kuusi jäsentä, joiden toimikausi alkoi 1.1.2014 ja päättyi 31.12.2014.

Vuonna 2014 hallituksen jäseninä toimivat: toimitusjohtaja Matti Niemi (hallituksen puheenjohtaja), liiketoimintajohtaja Tuula Entelä (varapuheenjohtaja), professori Jaakko Aspara, viestintäkonsultti Sallamaari Muhonen, professori Matti Pohjola, kauppaneuvos Ulla-Maija Tolonen ja toimitusjohtaja Markku Uitto.

Hallitus kokoontui 12 kertaa vuonna 2014 ja jäsenten osallistumisprosentti hallituksen kokouksiin oli 97,6 %. Vuoden 2014 hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita yhteensä 192.100 euroa. Hallituksen puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ei saanut erillistä korvausta hallitustyöskentelystä. Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta kukaan hallituksen jäsenistä ei ollut työ- eikä toimisuhteessa osuuskauppaan. Erittely vuoden 2014 hallituksen jäsenille maksetuista palkkioista on liitteenä.

3.3.5. Vuosi 2015

Hallintoneuvosto valitsi 17.12.2014 hallitukseen kuusi jäsentä, joiden toimikausi alkoi 1.1.2015 ja päättyi 31.12.2015.

Vuonna 2015 hallituksen jäseninä toimivat edelleen toimitusjohtaja Matti Niemi (hallituksen puheenjohtaja), liiketoimintajohtaja Tuula Entelä (varapuheenjohtaja), professori Jaakko Aspara, viestintäkonsultti Sallamaari Muhonen, professori Matti Pohjola, kauppaneuvos Ulla-Maija Tolonen ja toimitusjohtaja Markku Uitto.

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten palkkiot vuosittain. Hallituksen jäsenten kokouspalkkio v. 2015 on 650 € (650 € v. 2013-2014) kokoukselta. Lisäksi maksetaan hallituksen varapuheenjohtajalle 1.900 €:n (1.900 €) ja hallituksen jäsenille 1.500 €:n (1.500 €) suuruisen kuukausikorvaus. Tehtävän hoitamiseen liittyvät toteutuneet matkakulut ja päivärahat korvataan osuuskaupan matkustussäännön ja edustajiston hyväksymien periaatteiden mukaisina. Hallituksen puheenjohtajana toimiva toimitusjohtaja ei saa erillistä korvausta hallitustyöskentelystä. Toimitusjohtajaa lukuun ottamatta kukaan hallituksen jäsenistä ei ole työ- eikä toimisuhteessa osuuskauppaan.

Hallituksen jäsenet on rinnastettu ostoetukäytännössä HOK-Elannon henkilökuntaan, ja jäsenellä ja hänen kanssaan samassa taloudessa asuvalla puolisoilla ja lapsilla on oikeus hyödyntää henkilökunnan ostoetu ja S-Pankin korkoetu.

3.4. Toimitusjohtaja

Osuuskaupalla on toimitusjohtaja, jonka tehtävänä on johtaa osuuskaupan toimintaa lain ja sääntöjen sekä hallintoelinten päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan on hallintoneuvoston siihen määräämä henkilö.

Osuuskunnan palveluksessa oleva toimitusjohtaja toimii myös hallituksen puheenjohtajana. Tämä listayhtiöiden hallintokoodin suosituksesta poikkeava käytäntö on perusteltua, koska osuuskaupalla on hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan toimintaa. Lisäksi hallintoneuvoston puheenjohtajalla on säännöissä määritellyjä valvontaan liittyviä erityistehtäviä.

Osuuskaupan hallintomallissa hallintoneuvosto nimittää toimitusjohtajan ja hyväksyy toimitusjohtajasopimuksen ehdot. Koska toimitusjohtaja toimii hallituksen puheenjohtajana, ei toimitusjohtajan nimitys voi olla hallituksen tehtävä.

Osuuskaupan toimitusjohtaja on KTM, kauppaneuvos Matti Niemi 1.6.2007 alkaen. Toimitusjohtajan sijainen on Veli-Matti Liimatainen, joka nimitettiin Osuuskaupan varatoimitusjohtajaksi 1.1.2012 alkaen.

3.5. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten riippumattomuus

Osuuskaupan hallitus on Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisesti arvioinut hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten riippumattomuutta HOK-Elanto konsernista ja arvioinut heidät suosituksessa tarkoitetulla tavalla riippumattomiksi. Poikkeuksena on hallituksen puheenjohtaja Matti Niemi johtuen hänen kohdassa 3.4. kohdassa kerrotusta toimitusjohtajasemastaan. Toimitusjohtajan toimitusjohtajasemastaan sisältyy mukanaolo HOK-Elannon tulokseen sidotussa palkitsemisjärjestelmässä.

Johtuen HOK-Elannon osuuskuntamuotoisesta yritysmuodosta, jossa jokaisella osuuskaupan jäsenellä on yksi osuus osuuskunnassa, osuuskaupalla ei ole merkittäviä osuudenomistajia, joista hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenet voivat olla riippuvaisia.

3.6. Johtoryhmä

Johtoryhmän tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa ja hallitusta tavoitteena koordinoita ja valmistella hallitukselle annettavia esityksiä. Näitä esityksiä ovat mm. osuuskaupan liiketoimintastrategiat, tavoitetasot, toimintasuunnitelmat ja budjetit sekä merkittävät investointi- ja realisointihankkeet. Johtoryhmällä ei ole lakiin tai osuuskaupan sääntöihin perustuvaa toimivaltaa. Johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kerran viikossa.

HOK-Elannon johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja Matti Niemi, varatoimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen (vastuualueena päivittäis- ja käyttötavara-kauppa), liikennemyymälä- ja polttonestekaupan toimialajohtaja Markku Kuusinen, ravintolakaupan toimialajohtaja Jouko Heinonen, talousjohtaja Laura Oja, henkilöstöjohtaja Antero Levänen, kiinteistöjohtaja Jyrki Karjalainen ja suunnittelujohtaja Juha Ilvonen.

Johtoryhmän jäsenten keski-ikä on 53 vuotta.

Vuonna 2014 johtoryhmälle ml. toimitusjohtaja maksettiin palkkaa ja tulos-palkkioita 2.127.455,75 euroa. Tässä summassa ovat mukana myös luontois-edut. Toimitusjohtajan ansiotiedot löytyvät HOK-Elannon internetsivuilta.

Ennen vuotta 2012 HOK-Elannon johtoryhmään nimitetyillä johtajilla on mahdollisuus siirtyä lisäeläkkeelle 60 vuoden iässä. Vuonna 2012 ja sen jälkeen HOK-Elannon johtoryhmään nimitetyille johtajille on otettu maksuperusteinen lisäeläkevakuutus.

3.7. Tytäryhtiöt

HOK-Elanto Liiketoiminta Oy:n toimitusjohtajana toimii Helsingin Osuuskauppa Elannon toimitusjohtaja. Yhtiön hallitukseen kuuluvat samat henkilöt kuin Helsingin Osuuskauppa Elannon hallitukseen kuitenkin niin, että hallituksen puheenjohtajana toimii Helsingin Osuuskauppa Elannon hallituksen varapuheenjohtaja. Muiden tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan osuuskaupan toimihenkilöistä. Osuuskaupan hallitus tekee kunkin yhtiön yhtiökokoukselle esityksen tytäryhtiön hallituksen jäseniksi. Tytäryhtiöiden toimintaa ohjataan osuuskaupan hallituksen päättämin konserniperiaattein.

4. Tulos- ja kannustepalkkiojärjestelmä

HOK-Elannossa ovat johtoryhmän jäsenten lisäksi tulospalkkauksen piirissä kaikki tulosvastuulliset johtajat, päälliköt ja toimipaikkojen esimiehet. Lisäksi henkilökohtaisia tulospalkkiosopimuksia on tehty niiden tukitoiminnoissa työskentelevien ylempien toimihenkilöiden kanssa, joiden työsuoritusta voidaan arvioida henkilökohtaisten tulostavoitteiden perusteella. Tulospalkkiosopimukset perustuvat sekä lyhyen että pitkän tähtäimen tavoitteisiin ja niiden kriteereinä ovat mm. tulos, prosessien tehokkuus, asiakastyytyväisyys ja henkilöstötyytyväisyys. Tulospalkkiomittareita on asetettu sekä oman yksikön että HOK-Elannon näkökulmista määriteltynä.

Muun kuin edellä mainitun henkilöstön palkitseminen harkitaan ja päätetään vuosittain HOK-Elannon tuloksen muodostumisen perusteella.

Tulos- ja kannustepalkkioista päättävät hallintoneuvoston puheenjohtajisto ja hallitus. Tehdyt päätökset informoidaan hallintoneuvostolle.

HOK-Elannossa tehdään vuosittain tasa-arvosuunnitelman mukainen palkkaselvitys, josta käyvät ilmi eri henkilöstöryhmien keskipalkat miesten ja naisten osalta. Selvityksen tiedot ovat henkilöstön ja luottamusmiesten nähtävillä. Tasa-arvosuunnitelma on myös HOK-Elannon internetsivuilla.

5. Tilintarkastus

5.1. Valinta

Osuuskaupan edustajisto valitsee vuosittain tilintarkastajat seuraavalle tilikaudelle nimeämisvaliokunnan tekemän valmistelun pohjalta.

Osuuskaupan tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä, kirjanpitoa ja hallintoa tarkastamaan valitaan varsinaisessa edustajiston kokouksessa kaksi hyväksyttyä tilintarkastajaa ja kaksi hyväksyttyä varatilintarkastajaa. Toisen tilintarkastajan ja tämän varatilintarkastajan on oltava SOK:n nimeämä hyväksytty tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan Keskuskaupparikamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei tarvitse valita.

Tytäryhtiöiden ja merkittävien osakkuusyhtiöiden tulee valita yhdeksi tilintarkastajakseen joku osuuskaupan tilintarkastajista.

5.2. Vuosi 2014

Vuonna 2014 varsinaisina tilintarkastajina toimivat KHT Matti Hartikainen, varatilintarkastajanaan KHT Peter Forsell, ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy (SOK:n nimeämä tilintarkastaja).

Konserniin kuuluvien yhtiöiden tilintarkastuksesta maksettiin vuonna 2014 yhteensä 204 t€ sekä muita palkkioita 5 t€.

5.3. Vuosi 2015

Osuuskaupan edustajisto valitsi kokouksessaan 2.12.2014 tilintarkastajat vuodeksi 2015. Tilintarkastajiksi valittiin edelleen KHT Matti Hartikainen, varatilintarkastajanaan KHT Peter Forsell, ja KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy.

6. Sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus, yritysturvallisuus ja riskienhallinta

Osuuskaupan hallituksella on vastuu toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, osuuskunnan hallinnosta sekä kirjanpidon, varainhoidon ja juoksevan hallinnon lainmukaisuudesta ja luotettavuudesta sekä riskienhallinnasta. Lisäksi toimitusjohtaja, toimialojen ja liiketoimintayksiköiden johtajat ja tytäryhtiöiden hallitukset toimitusjohtajineen toteuttavat liiketoiminnan ohjausta ja valvontaa päivittäisessä toiminnassa omalla vastuualueellaan.

HOK-Elannon sisäinen tarkastus -yksikkö vastaa konsernin sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta. Yksikkö avustaa osuuskaupan ja yhtiöiden hallituksia niille kuuluvan valvontatehtävän hoidossa. Se tukee ja varmistaa sisäisen valvonnan kehittämistä ja toimivuutta. Yksikön toiminta kattaa kaikki konsernin liiketoiminnot ja tukipalvelut. HOK-Elannon hallitus käsittelee vuosittain sisäisen tarkastuksen raportin sekä päättää sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman sisällön ja sisäisen tarkastuksen resurssien määrän.

Riskienhallintaa ja turvallisuusasioita koordinoi HOK-Elannon yritysturvallisuus ja riskienhallinta -yksikkö. HOK-Elannon hallitus on hyväksynyt riskienhallintapolitiikan ja käsittelee vuosittain konsernin riskikartoituksen. HOK-Elannossa on käytössä kokonaisvaltainen riskienhallintamalli. Saatujen tulosten perusteella on tunnistettu konsernin toiminnan ja strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta merkittävimmät riskit. Liiketoiminnan omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksin.

7. Taloudellinen raportointi

Taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan osuuskaupan ja myös S-ryhmän kattavalla taloudellisten tunnuslukujen, trendien ja ennusteiden raportoinnilla. Kattavan sisäisen raportoinnin lisäksi osuuskauppa julkistaa säännöllisesti tiedot taloudellisesta menestyksestä ja liikevaihdon kehityksestä.

Osuuskauppa julkistaa tilinpäätöksensä helmikuussa. Lisäksi tammi-kesäkuun tuloskehityksestä annetaan lehdistötiedote elokuussa. Osuuskaupan vuosikertomus julkistetaan varsinaisessa edustajiston kevätkokouksessa, yleensä huhti-toukokuussa seuraavana vuonna.

8. Muu tiedottaminen

Osuuskaupan viestinnästä vastaa HOK-Elannon konserniviestintä-yksikkö, joka huolehtii siitä, että asiakkaiden ja sidosryhmien käytössä on riittävästi oikeaa tietoa osuuskunnasta ja sen toiminnasta.

HOK-Elannon vastuullisuusesitteestä löytyvät tarkemmat kuvaukset sosiaalisista, taloudellisista ja ympäristövastuun piiriin kuuluvista toimista. Esite löytyy HOK-Elannon internetsivuilta.

Tietoa on saatavilla pyydettäessä kirjallisesti kotisivuilta sekä internetin kotisivuilta. Koko S-ryhmän tiedot ovat osoitteessa www.s-kanava.net. Osuuskaupan omien kotisivujen osoite on www.hok-elanto.fi.

9. Corporate Governance Statementin päivitys

Selvitys Osuuskaupan hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osuuskaupan internetsivuilla. Päivitys tehdään tarpeen vaatiessa, vähintään kerran vuodessa.

LIITE

Tammi-joulukuu 2014	Hallintoneuvoston kokoukset 7 kpl, osallistuminen x)	Hallituksen kokoukset 12 kpl, osallistuminen	2014 maksetut kuukausipalkkiot yhteensä	2014 maksetut kokouspalkkiot yhteensä	2014 kaikki maksetut palkkiot yhteensä
----------------------------	--	--	---	---------------------------------------	--

Hallintoneuvoston jäsenet					
Bergholm Jorma, puheenjohtaja	7/7	12/12	30 960 €	15 600 €	46 560 €
Zyskowicz Ben, 1. varapuheenjohtaja	6/7	12/12	18 000 €	13 650 €	31 650 €
Uotila Kari, 2. varapuheenjohtaja	7/7	11/12	18 000 €	14 300 €	32 300 €
Alén Sini	4/4	-	-	4 550 €	4 550 €
Bryggare Arto	6/7	-	-	3 900 €	3 900 €
Ebeling Mika	5/7	-	-	4 550 €	4 550 €
Hakola Juha	7/7	-	-	5 200 €	5 200 €
Huhta Seppo	6/7	-	-	4 550 €	4 550 €
Kaira Lauri	6/7	-	-	5 200 €	5 200 €
Kauma Pia	5/7	-	-	3 990 €	3 900 €
Kuusisto Merja	7/7	-	-	4 550 €	4 550 €
Kuusniemi Piia	7/7	-	-	5 200 €	5 200 €
Könkkölä Kalle	7/7	-	-	5 850 €	5 850 €
Puoskari Pentti	7/7	-	-	5 200 €	5 200 e
Rantala-Korhonen Piia	7/7	-	-	5 200 €	5 200 €
Saukkonen Lea	7/7	-	-	5 200 €	5 200 €
Tenkula Tarja	4/7	-	-	1 950 €	1 950 €
Uusitalo Mika	6/7	-	-	5 200 €	5 200 €

Hallituksen jäsenet					
Niemi Matti, puheenjohtaja, toimitusjohtaja	7/7	12/12	-	-	-
Entelä Tuula, varapuheenjohtaja	5/7	12/12	22 800 €	12 350 €	35 150 €
Aspara Jaakko	5/6	12/12	18 000 €	13 650 €	31 650 €
Muhonen Sallamaari	7/7	12/12	18 000 €	15 600 €	33 600 €
Pohjola Matti	7/7	12/12	18 000 €	13 000 €	31 000 €
Tolonen Ulla-Maija	5/7	10/12	18 000 €	9 750 €	27 750 €
Uitto Markku	6/7	12/12	18 000 €	14 950 €	32 950 €

- Kuukausipalkkiota maksetaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille sekä hallituksen varapuheenjohtajalle ja jäsenille.
- Kokouspalkkio maksetaan osallistumisesta hallintoneuvoston tai hallituksen kokouksiin.
- Muita kokouksia, joihin osallistumisesta maksetaan kokouspalkkio, ovat mm. edustajiston, nimeämisvaliokunnan ja hallintoneuvoston puheenjohtajiston kokoukset, sääntömuutostoimikunnan kokoukset, uusien perehdytyskokoukset, SOK:n osuuskunnan kokous ja SOK:n hallinnon teemaseminaari.
- Jos samana päivänä on kaksi tai useampia kokouksia peräkkäin, kokouspalkkio maksetaan vain yhdestä kokouksesta.
- Toimitusjohtaja Matti Niemelle ei makseta kokouspalkkiota eikä erillistä kuukausipalkkiota hallituksen puheenjohtajuudesta.

x) Vuoden 2014 hallintoneuvoston 1. kokous on pidetty joulukuussa 2013.